

Posudek oponenta na bakalářskou práci Ondřeje Němečka

„Vývoj regionální diference úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy v ČR v období 1993–2008“

Cílem předkládané práce je popis a analýza regionálních rozdílů úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy v České republice mezi roky 1994 a 2008 a to na úrovni krajů a v rozlišení podle pohlaví. Práce je poměrně stručná, samotný text bez příloh a seznamu použité literatury má jen 32 stran. Ty jsou rozděleny do pěti kapitol, úvodu a závěru.

První kapitola shrnuje údaje o použitých zdrojích dat a metodice. Dvě stránky věnované druhé kapitole představují teoretickou část práce – autor v ní charakterizuje nemoci oběhové soustavy, rizikové faktory, které k nim přispívají, i preventivní a léčebná opatření. Teprve třetí kapitola představuje přechod k analytické části práce. Je v ní stručně představena regionální diference úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy v krajích České republiky a její změny mezi začátkem a koncem studovaného období.

Stěžejní část práce leží ve čtvrté kapitole, kde autor ilustruje, k jakým změnám v regionálním rozložení úmrtnosti došlo podle vybraných příčin smrti ze skupiny nemocí oběhové soustavy. Autor zvolil pro analýzu čtyři v České republice nejčastější příčiny. Ty pak postupně systematicky podrobuje základní analýze variability a graficky pomocí přehledných mapiček zobrazuje mezikrajové rozdíly hodnot standardizované míry úmrtnosti na tyto příčiny na začátku a na konci studovaného období a to opět v rozlišení podle pohlaví. Hodnocení variability probíhá na základě několika vybraných ukazatelů, jejich interpretace je však v některých případech ne zcela přesná.

V poslední kapitole je pak věnován prostor vytvoření základní typologie krajů podle vývoje úmrtnosti. K jejímu vytvoření sloužila shluková analýza, která však v textu není dostatečně popsána. Do analýzy vstupovaly údaje pouze za první a poslední rok analyzovaného období, není tedy zohledněn vývoj mezi těmito roky, což může být škoda. Do analýzy pravděpodobně vstupovaly za všechny kraje standardizované míry úmrtnosti na 4 nejčastější příčiny smrti ze skupiny chorob oběhové soustavy, není to však v textu jednoznačně popsáno. Jasně zcela není ani okomentování výsledků ve shrnutí této kapitoly, kde autor komentuje změnu zařazení Královéhradeckého kraje mezi shluky slovy „*U tohoto kraje však nepozorujeme výrazné zhoršení úmrtnosti u všech příčin, spíše jde o určitou nepřesnost při shlukové analýze*“ – není vůbec zřejmé, co autor myslí onou „nepřesností“. Přílohu práce tvoří grafické znázornění administrativního členění České republiky.

Autor se v práci nepokoušel o složité a detailní analýzy, zůstal spíše u základního porovnání a velmi stručného popisu získaných výsledků. Tím celá práce může sloužit především jako východisko pro další práci věnovanou tomuto tématu. Škodou celého textu je, kromě již zmíněné stručnosti a v podstatě povrchnosti, především množství překlepů a stylistických chyb, v některých případech nepřesné citování užitých zdrojů (některé zdroje ze závěrečného seznamu nejsou citovány v textu a naopak) a především nejasné vyjadřování v některých pasážích (kromě již výše uvedeného lze ještě uvést příklad ze str. 20: „*metodická změna má značný vliv na vývoj úmrtnosti*“ – uvedená metodická změna nemá ve skutečnosti vliv na vývoj úmrtnosti, ale na ukazatele, kterými je úmrtnost charakterizována). Vhodné není ani to, že ve shrnujících tabulkách je ve sloupci „ukazatel“ uváděno „Česká republika“, což má pravděpodobně označovat hodnoty standardizované míry úmrtnosti pro celou Českou republiku. Tento fakt měl být uveden alespoň v poznámce nebo měl být ukazatel označen jinak. Místy rušivě ve vyznění celého textu působí užití tzv. „ich-formy“, tedy první osoby jednotného čísla. Naopak názorné je využití GIS pro

zobrazení mezikrajových diferencí. Pouze u užitých čárových grafů by bylo vhodnější umístit popisky ročních hodnot mezi značky na horizontální ose.

Jak bylo uvedeno, práce představuje spíše stručné a základní uvedení do studované problematiky, které však otevírá možnost jejího dalšího rozpracování. Lze však konstatovat, že předkládaná práce splňuje nároky běžně kladené na bakalářské práce, a proto doporučuji přijmout bakalářskou práci Ondřeje Němečka „Vývoj regionální diferenciace úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy v ČR v období 1993–2008“ k obhajobě.

V Praze dne 5. září 2010

Mgr. Klára Hulíková Tesárková
oponent